

Миланка Ј. БАБИЋ*
Универзитет у Источном Сарајеву
Филозофски факултет Пале

Оригинални научни рад
Примљен: 05. 11. 2017.
Прихваћен: 27. 12. 2017.

ГРАМАТИЧКО-ПРАГМАТИЧКА ВРИЈЕДНОСТ ЛЕКСЕМЕ А У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ**

У раду се, на основу извора које представљају рјечници српског језика, посматра статус лексеме А у савременом српском језику. Будући да је та лексема специфична по вишеструкој категоријалној хомонимији, њеним морфолошким статусом у оквиру везника, партикула и узвика детерминисане су и њене функционално-синтаксичке вриједности, па се структурално-дескриптивном методом изводи синтаксичко-семантичка и прагматичко-синтаксичка анализа теоријских аспеката који условљавају њену класификацију и употребну вриједност.

Кључне ријечи: везници, узвици, партикуле, прагматичка синтакса, емфатичке функције.

1. Увод

Као хомоформна језичка јединица, А функционише на свим нивоима лингвистичке анализе – од фонолошког, морфолошког и лексичког до комуникативносинтаксичког, али у раду се нећемо бавити фонетско-фонолошким нити морфолошко-дериватолошким могућностима те јединице као форманта или основе, него њеним лексичким и граматичко-прагматичким вриједностима. Будући да проучавање функционисања лексеме А на корпусу који представљају рјечници (савременог) српског језика залази у морфологију врста ријечи, и наша анализа нужно залази у ту област, посебно у оним аспектима у којима се савремена синтаксичка литература супротставља разноврсним подацима и примјерима којима се класификовање ове лексеме поткрепљује у рјечницима, у којима, као хомоним, има морфолошки статус најчешће у

---

* rasovaca@yahoo.com

** Рад је урађен у оквиру пројекта 178014: *Динамика структура савременог српског језика*, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

оквиру трију врста ријечи – везника, ријечци и узвика. Тако је одређена у *Речнику* Матице српске (РСЈ 2007: 15), док се у *Речнику* САНУ томе додаје и њена прилошка, па и приједлошка улога у језику (РСАНУ 1959/1: 3–5). За припадност категорији прилога наводи се „у прилошкој служби за начин (удвојено а...а): час...час, сад...сад; син. ђа...ђа. – Њих четворица зачаврљаше молитве, помијерајући се а лијево, а десно...” (РСАНУ 1959/1: 5), при чему се прилошко значење преноси са прилошких ријечи *лијево* и *десно* и на везничко-дисјунктивно значење лексеме А, док се за приједлошку употребу наводи само један примјер: „Пет комада оловака а 10 динара (Ред.)”, који се карактерише као „трговачки варваризам” (из француског језика), у коме се лексеми А даје статус дистрибутивног значења приједлога *по* (РСАНУ 1959/1: 3). У Московљевићевом *Речнику* А се одређује као „прилог при набрајању: прво”, као везник – супротни, саставни, раставни и „за појачавање (у погодбеним и допусним реченицама): Ако нећеш, а ти пољуби па остави...”, те као узвик за различита значења (Московљевић 2000: 1). И у *Обратном речнику* М. Николића А спада, осим у везнике и узвике, и у прилоге (Николић 2000: 3). Будући да се у савременом језику не може наћи примјера који потврђују приједлошку вриједност А, те да је и наведени из *Речника* САНУ измишљен од стране приређивача, као и да јој је прилошки статус приписан на основу њене синонимичности са прилошко-везничким ријечима, предмет анализе статуса лексеме А у савременом српском језику сводимо на њено троврсно функционисање – као узвика, партикуле и везника.

У оквиру тих врста ова лексема је, мање-више слично, класификована и у граматицама српског језика и у лексичко-граматички мотивисаној литератури. Тако нпр. А. Белић убраја А у супротне „свезице” (Белић 1059: 175), али и у „стереотипне узвике” за изражавање позитивних расположења (Белић 1059: 179). И у *Нормативној граматици српског језика* сврстава се у супротне просте везнике, „једнократне” по томе што се не мора „поновити у истој реченици” (Пипер/Клајн 2013: 210) или у „просте узвике” експресивног карактера, „који могу изражавати различите емоције, зависно од контекста” (Пипер/Клајн 2013: 217), док ту ријеч П. Мразовић, осим у „супротне конјункторе” (или супротне везнике), који „повезују све врсте равноправних елемената” (Мразовић 2009: 421) сврстава и у „конверзационе партикуле”, којима се отвара комуникација у упитним, изјавним и исказима реторичког питања (Мразовић 2009: 486). У лексиколошким истраживањима С. Ристић лексема А нема статус конверзационе, него модалне партикуле „истицања (идентификације, појачавања, експресивности)”, која је у морфолошком смислу, као и већина других, „на периферији тог система”, јер се процесом „транспозиције” или конверзије, „променом функције врсте речи” уврштава у партикуле (в. Ристић/Дугоњић 1999: 97–99). Тиме се упућује на њен примарно везнички карактер, па се као централно у анализи поставља питање везничког статуса А у различитим типовима независносложених и зависносложених синтаксичких конструкција, с обзиром на изражену синонимију конструкција повезаних везником А и другим типовима независних и зависних везника, тј. с обзиром на њихову семантичку еквивалентност. Осим у

оквиру синтаксе везника, проучавање функционисања ове лексеме на ширем плану залази и у област прагматичке синтаксе будући да се хомонимијским раслојавањем, неоптерећено десигнативно-денотативним карактеристикама ознаке, А сврстава и у прагматичке врсте ријечи – у партикуле и узвике.

Анализи семантичко-функционалног потенцијала лексеме А у савременом српском језику прилазимо од претпоставке да примарна значења и функције језичких јединица стоје у темељу језичке логике и организације језичких структура, без обзира на то колико их у самом развоју језика – у усложњавању његовог функционалностилског потенцијала – од њих удаљава категоријална хомонимија или унутаркатегоријална полисемија. Посматрано на лексичко-семантичком плану, иако без јасног појмовног значења, ипак се неке семантичке компоненте морају везати за А да би та јединица могла функционисати као језички знак и укључивати се у семантичко-граматичке категорије. Сматрамо да је А обиљежено семантичким компонентама иницијалности, почетка и мање или више изненадне промјене постојећег стања. Да је А на почетку, односно маркирано семантиком почетка – потврђује и прво мјесто у рјечницима, а и значења фразеолошких конструкција у којима је А једна од компонената. Тако „од а до ш” значи од почетка до краја, а „не рећи ни а” значи „не рећи ништа”, „не проговорити”, што у семантички садржај фразема укључује компоненту иницијалности.

2. Лексема А као партикула

Ако имамо у виду издвојене семантичке компоненте које су имплицитне лексеме А и на основу којих се она укључује у логичко-појмовну структуру комуникације, јасно је зашто се А на плану исказа најчешће јавља као конверзациона партикула за отварање комуникације, тј. за започињање исказа, при чему, да би се употријебила, семантичком компонентом промјене постојећег стања нужно укључује и претходни саговорнички контекст, двогласје или укључени говор. Не можемо употријебити А као конверзациону партикулу ако није било претходног садржаја који је изговорио саговорник или који подразумева неко претходно знање о саговорнику. Партикула А уноси компоненту промјене у односу на претходни садржај – било да је у питању садржај појмовно-логичког, било емфатичког карактера. Та компонента омогућује да се њоме појача или формира питање, па као конверзациона партикула долази и на почетку упитног исказа (*А како си?*) или на његовом крају, чиме се формира тзв. наводеће или допунско питање (*Јеси ли се удала, а?*) или функционише као придодати маркер интерогативности уз изјавну реченицу (*Удала си се, а?*). Употребљава се и као самостални упитни исказ или, пошто је и питање упућено на саговорника, комбиновано са вокативом (*А, стара? Добро си прошла*). У том контексту се не може у уско морфолошком смислу подвести под везник, али може под текстуалне конекторе, што је на одређени начин описом те функције и сугерисано у Матичином једнотомни-

ку (РСЈ 2007: 15), гдје под тачком 2. в. стоји да је то везник „за повезивање с претходно изложеним (у причању, дијалогу, у питањима, при преласку на нову мисао”, са примјерима „А гдје ти је мама? А ко је крив ако он није?” и сл., чиме се потврђује као конверзациона партикула. Партикула је и у функцији појачавања значења појединих ријечи или конструкција, па се тако не може сматрати „везником за појачавање (у погодбеним и допусним реченицама)” – како се одређује уз скоро исте примјере и у *Речнику* Матице српске (РСЈ 2007: 15, под 3. а) и у *Речнику* САНУ (РСАНУ 1959/1: 4, под 4. б) и у Московљевићевом – уз примјере „Ако нећеш, а ти пољуби и остави. – Ако си ме и родила, а ти ме не смеш убити” (Московљевић 2000: 1). Будући да је функција везника у зависној клаузи попуњена везником АКО, а да управна клауза нема везника, тј. не постоји корелациони везник АКО – А, не може се говорити о везничком карактеру А, него се партикулом А наглашава императивно значење управне клаузе, значење наређења или забране усмјерене на субјекат саговорничког другог лица. У редуплицираном облику А има и значење одричне партикуле (А-а! = Не) када се изговара са краткосилазним акцентом на другом члану, а потврдне када је изговор продужен (А-аа), али је у рјечницима у тим значењима ова форма сврстана углавном у узвике.

3. Прагматичке вриједности узвика А

Невезаност за појмовно значење и категоријална флексибилност не ограничавају дистрибуцију лексеме А на прагматичкосинтаксичком плану, што јој даје стаус прагмеме у различитим типовима комуникативних чинова. На прагматичком плану – не утичући на синтаксичке односе – осим као партикула, А је врло често и узвик који актуализује емфатичку компоненту изненађења, односно емоционалне реакције говорника на позитивно или негативно маркиране стимулусе. Као ни остали узвици емоционалних стања, ни узвик А није везан за одређено значење, па може да се употребљава за исказивање разноврсних емоционалних стања или ставова:

„2. а. при одобравању или негодовању, при чуђењу, дивљењу, изненађењу и сл – А! То је сасвим добро. А! То је неправда. А! Честитам. А! То си ти, оче. б. за изражавање злуродности. – А, тако ти и треба. 3. а. при присећању. – А, ти си то био” (РСЈ 2007: 15) и сл.

Као узвик са директивним значењем, комбинован најчешће са вокативом, А се употребљава у контекстима у којима се саговорник подстиче на неку акцију: „Кад им је Омер био потребан, викали су: А Омере! А Соколе! – а сад су од Омера окренули главу” (РСАНУ 1959/1: 5).

Када изражава неартикулисана психофизиолошка стања организма, зијевање нпр. или када је имитациони узвик вике, граје облички је нефиксиран – може да се мултиплицира. У свим тим значењима карактерише га разноврсна, слободно успостављена форма: „А-а-а-а – заграјаше ђаци...; Сви обратише погледе на мене заграјавши: а-а-а! ево му колеге ...; ... па онда дуго и задовољно зеваше: -ааааа! а!” (РСАНУ; 1959/1: 5).

У свакој од тих употреба узвик А је средство непосредног говора и експресивности живе ријечи у којој дезактуализује комуникативну у корист емфатичке функције.

4. Статус везника А у координацији и субординацији

За синтаксу српског језика много је значајнији везнички статус лексеме А, а посебно за разграничавање односа координације и субординације, будући да се неријетко исти значењски односи могу исказати и паратакситичким и хипотакситичким односима, па се као синонимне у истом значењу јављају клаузе са независним и зависним везницима, због чега често у литератури долази до мијешања тих двају система.

Везник А по свим критеријумима за разграничавање независни је везник, примарно адверзативног односа чланова независносложене синтагме или клауза у независносложеној реченици. Правила његове дистрибуције у оквиру адверзативних конструкција упућују на његову употребу за изражавање појмовних контраста, тј. за изражавање граматичке неподударности као супротности (нпр. *Ја учим хемију, а Ана учи физику. Ја пишем задаћу, а мама кува ручак*), при чему није супституентан другим супротним везницима, па ни везником *али* који се употребљава за обележавање пропозиционалне супротности, тј. супротности засноване на супротности садржаја предиката (нпр. *Хтјели су да оду, али нису отишли*).

Лексичко-семантичка неспецификованост ове лексеме омогућује да се употребљава и као општекоординацијски везник у другим формално-семантичким типовима координације. У оквиру саставних односа преузима функцију везника И када се уз њега нађе хомоформна интензификаторска партикула, као средство разједначавања исте језичке форме (*Она зна да кува а и лијепо пјева* < Она зна да кува *и* и лијепо пјева), при чему А преузима функцију саставног везника, а И интензификаторске партикуле. У том значењу функционише и самостално када сажима та два значења хомоформне јединице И (*Она је висока а лијепа* < Она је висока *а* и лијепа < Она је висока *и* и лијепа). Семантика контрастирања, супротстављености једног садржаја другом, промјене постојеће ситуације, граматикализује семантику адверзативности и у структури сложеног градационог везника, па се у некорелационом градационом везнику нужно јавља А (*а камоли, а немоли: Није ни завршила рад а камоли да га је објавила*), што се у корелационим везницима тога типа изражава у такође обавезној компоненти адверзативности реализованој у другој клаузи *него* или *већ* (*Она зна не само да кува већ и лијепо пјева*). У везничком споју *а камоли (а немоли)* компонента А наглашава и супротставља садржај клаузе коју уводи градациони везник као комуникативно битнији од садржаја претходне клаузе. У рјечницима се наводе и примјери везивања раставних реченица или синтагми везником А, углавном из језика писаца 19. и првих деценија 20. вијека, који се у савременом језику могу

сматрати архаичним формама, односно стилистички евокативног карактера, нпр. „Пођи лево а десно, све ти је једно ... Мењао он карте а играо на исте, увек добијаше” (РСАНУ 1959: 4) или „А дошао данас, а сутра, све ти је једно” (Московљевић 2000: 1).

Различити други семантички односи несагласности садржаја клауза или односи изненадне промјене садржаја или ситуације једне клаузе у односу на другу, омогућују трансформацију субординираних клауза координираним адверзативним. Тако се као семантички синонимни у различитом типу синтаксичког односа координације и субординације могу наћи допусни везници и везник А (Положио је испит ИАКО/А није ништа учио), јер категорија концесивности нужно подразумева категорију супротности. Уколико су у супротној реченици укључени и конкретизатори допусног значења (*ипак, упркос томе, и поред тога, без обзира на то*), супротна реченица представља семантички подтип концесивности (*Радила је много, а ипак није напредовала у послу*). И временски везник КАД и супротно А могу се замијенити у реченицама у којима се изражава тзв. темпорална адверзативност, односно у којима је неким прилошким маркером као што је *тек, таман, још, већ* наглашена временска блискост клауза, а њихов однос манифестује изненадни преокрет ситуације, што је логичка подлога за значење супротности (*Тек је био заспао КАД/А она врисну. Још се нисмо били ни распоредили по рововима КАД/А груну граната*). Садржаји уведени адверзативним везником А нису очекивани, него представљају изненађујућу или наглу промјену. Овај временски однос клауза представља се као неочекивано измијењен, па је зато А врло подесан супституцијски везник који преводи те конструкције из субординације у координацију, а садржи и компоненту интензификаторског значења. У још једном типу временског односа клауза функционише А као везник, али његова природа је ту нешто друкчијег карактера од примарно адверзативног. То значење А у рјечницима се подводи под прилошко (Николић 2000: 3), јер његов прилошко-везнички карактер омогућује синонимију са везницима прилошког карактера *тек* (Николић 2000: 905) и *чим* (Николић 2000: 957), на чему је заснована и њихова синонимија у везивању зависне реченице са значењем урађености, односно непосредне реализације радње главне клаузе након радње зависне (нпр. *ЧИМ/ТЕК ШТО/А је схватио питање, пожурео је да одговори*). Објашњавајући примјере овог типа („А паде на узнак, људи га прихватише” – Стевановић 1969: 100), Стевановић наводи да је за разлику од неакцентованог адверзативног везника А, ово А краткосилазно, па се и акцентом одваја од адверзативног везника. Његов друкчији карактер потврђује и један од основних критеријума за класификацију везника на зависне и независне, јер ово А, као и везници зависних реченица припада структури зависне клаузе – ако је клауза у инверзији и везник је заједно са њом, тј. премјешта се заједно са клаузом коју уводи. У савременом језику оваква употреба везника А у временској реченици није уобичајена, односно може се сматрати дијалекатском формом, чак и у живом говору дијалекта застарјелом. И једна и друга врста наведених реченица са темпоралним значењем и везником А, тј. и ова и претходна адверзативна, у савременом језику су типичне за нара-

тивни дискурс, односно, како је некоћ сматрала Ксенија Милошевић, „њихови коријени су у усменој нарави” (Милошевић 1982: 476), а њихов статус у савременом језику упућује на процес развоја везничког система, његовог мијењања и устаљивања у синтаксички категоризованим односима језичких конструкција.

Да семантичка категорија супротности не може одредити статус везника, показује и однос везника А и ДОК у синонимној употреби, при чему сваки од њих остаје у оквиру различитих везничких система координације и субординације. Независни везник А и зависни временски везник ДОК могу бити супституентни у истом контексту (*Ја спремам испит из физике ДОК/А она учи хемију*), због чега се ДОК некритеријално врло често убраја у супротне везнике. Те двије на семантичком плану синонимне реченице такође због статуса самог везника спадају у различите структурне типове зависнослужених и независнослужених реченица. Будући да припада систему зависних везника, везник ДОК у таквој реченици у којој је супституентан на семантичком плану везником А – везује зависне реченицама са контрастном клаузом (в. Ковачевић 1998: 151–157), док А повезује адверзативне независнослужене реченице са односом семантичке неподударности грамаичких позиција, односно супротстављености садржаја њихових реченичних чланова.

Захваљујући своме интензификаторском значењу и компоненти која подразумева увођење промјене садржаја, везник А је најчешће и везник координираних објаснидбено-релативних клауза накнадног коментара, као што су (*Он је у том дијалогу, а није га могао избјећи, изгубио много у очима јавности.*). Синонимна варијанта независној клаузи са везником А јесте зависна односна клауза са релативним везником, КОЈИ, ЧИЈИ, КАКАВ, ГДЈЕ и сл. (*Он је у том дијалогу, који није могао избјећи, изгубио много у очима јавности.*). Ту супституицију омогућује сама структура клаузе са везником А која се односи на супстантивни елемент као и односне, апозитивне реченице. Пошто везник А не може реализовати односно значење, супстантивни антецедент понавља се или реализује у прономиналном или замјеничко-прилошком облику у структури клаузе са везником А. Супституицијом везника А релативним везником тај елемент се губи, јер везник А и прономинални супституент антецедента ГА изједначавају се са везником КОЈИ (*Он је у том дијалогу, А није ГА могао избјећи, изгубио много у очима јавности* > *Он је у том дијалогу, КОЈИ није могао избјећи, изгубио много у очима јавности*), чиме се мијења и статус реченице, добија се зависнослужена апозитивна реченица (в. Ковачевић 1998: 223–233).

Често се А комбинује и са конструкцијама ДА + НЕ (*Слага, а да и не трепну*), гдје уводи клаузу која има пропратнооколносно или начинско значење. Уз модалне глаголе типа (*не*)моћи – та конструкција добија статус сложеног глаголског предиката, прије него што би се могло рећи да је употребљена у „допусним, изјавним реченицама са негацијом”, како је показано на примјеру из *Речника* Матице српске, у примјерима као што је: „Не могу а да не поменем ваше заслуге” (РСЈ 2007: 15). У оба случаја та је веза између А и везника ДА врло лабава, али не на исти начин. У примјеру уз модал-

ни глагол изостављива је компонента А као интензификаторска партикула, али не и ДА, јер уводи презентску форму којом супституише инфинитив. У пропратнооколноним или начинским сложеним реченицама изостављива је свака од компонента А ДА И. Уколико се изостави А као компонента интензификаторско-адверзативне партикуле (*Слага, да и не трепну*), конструкција је субординативна, а уколико се изостави ДА, однос је координативности (*Слага, а и не трепну*). Такође је све сводљиво и на сам везник И (*Слага и не трепну*), с тим што се губи богатство семантичких нијанси које у конструкцију уносе редукване компоненте.

5. Закључак

Специфичност А као језичког знака који се, неоптерећен десигнативно-денотативним карактеристикама ознаке, хомонимијски раслојава у оквиру различитих врста ријечи као што су везници, узвици и партикуле, манифестује се на лексичко-граматичким нивоима значења и употребе језичких јединица, односно у граматичкој и прагматичкој синтакси, па се и анализа статуса лексеме А најуже тиче управо синтаксе везника, а у ширем смислу и учешћа партикуле или узвика А у обликовању различитих експресивних и/или когнитивних говорних чинова. Анализа показују да се у оквиру прагматичке синтаксе уочавају врло разноврсне комуникативне функције партикуле А, међу којима су најфреквентније контактано-конверзациона и интерогативна, док се узвиком А дезактуализују комуникативне у корист емфатичких функција изражавања различитих емоционалних стања или узбуђеног говорења, какво представља имитација граје или различитих психофизиолошких стања говорника. На граматичко-синтаксичком плану многоструке су могућности структурно-семантичке комбинаторике везника А, а њиме повезане сложене реченице развијају врло разноврсну мрежу синонимних форми на семантичком плану. Та варијабилност у односима семантичких категорија у литератури српског језика врло често води до неиздиференцираности синтаксичких категорија, што упућује на неопходност синтаксичке диференцијације везника, а преко њих и разграничавања синтаксичких модела координације и субординације, при чему се везник А недвосмислено мора смјестити у систем координацијских везника.

ЛИТЕРАТУРА

- Белић 1959:** А. Белић, *О језичкој природи и језичком развоју*, књ. II, Београд: Научно дело.
- Ковачевић 1998:** Милош Ковачевић, *Синтакса сложене реченице*, Београд: Рашка школа.

- Милошевић 1982:** Ксенија Милошевић, Један функционално неиздиференцирани (комбиновани) тип односа у сложеној реченици у српскохрватском језику, *Македонски језик, XXXII–XXXIII*, Скопље: Институт за македонски језик „Крсте Мисирков”, 465–476.
- Московљевић 2000:** Милош Московљевић, *Речник савременог српског књижевног језика са језичким саветником*, Београд: Гутембергова галаксија.
- Мразовић 2009:** П. Мразовић, *Грамматика српског језика за странце*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића – Добра вест.
- Николић 2000:** Мирослав Николић, *Обратни речник српског језика*, Нови Сад: Матица српска, Београд: Институт за српски језик САНУ, Палчић.
- Пипер/Клајн 2013:** П. Пипер, И. Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
- Ристић/Дугоњић 1999:** С. Ристић, Когнитивни и интегрални приступ лексичком значењу, у: С. Ристић, М. Радић-Дугоњић, *Реч. Смисао. Сазнање*, Београд: Филолошки факултет, 93–117.
- РСЈ 2007:** *Речник српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
- РСАНУ 1959/1:** *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, књ. 1, Београд: Институт за српскохрватски језик Српске академије наука и уметности.
- Стевановић 1969:** Михаило Стевановић, Карактер значења везника као спољних знакова унутарње везе међу реченицама, *Јужнословенски филолог*, XXVIII/1–2, 75–105.

Milanka J. Babić

GRAMMATICAL AND PRAGMATIC VALUE OF LEXEMES
A IN THE SERBIAN LANGUAGE

Summary

The specific features of “A” as a linguistic sign which, not being burdened by designative and denotative characteristics, is being homonymously layered within the frame of different word classes such as conjunctions, interjections and particles, and is manifested on lexicogrammatical levels of meaning and use of linguistic units, namely in grammatical and pragmatic syntax, therefore the analysis of the status of the lexeme “A” is closely related to the syntax of conjunctions and, broadly speaking, is also related to the role of the particles or the interjection “A” in the shaping of various expressive and/or cognitive speech acts. The analysis shows that, within the borders of pragmatic syntax, various communicative functions of the particle “A” are noticed, among which contact, conversational and interrogative ones are most frequent, while the interjection “A” lessens the impact of the communicative ones on behalf of the emphatic functions that serve to express different emotional states or excited ways of speaking, such as imitation of noise or various psychophysiological states of the speaker.

On the grammatical syntactic level the conjunction “A” has got multiple structural and semantic combinatory potentials, so that complex sentences it joins together are capable of developing a varied and complex net of synonymous forms on the semantic level. Such variability when it comes to relationships of between semantic categories in the literature of the Serbian language very often leads to the absence of clear differentiation between semantic categories, which points out to the necessity of

the differentiation among conjunctions, and via these to the differentiation of among syntactic models of coordination and subordination, in the process of which the conjunction “A” undoubtedly needs to assume the status of a coordinating conjunction.

Key words: conjunctions, interjections, particles, pragmatic syntax, emphatic functions.